- Hoe zorg je voor droge grond als nestelplek?

Bijen graven hun nesten graag in relatief warme, droge plekken in de bodem. De meest warme en droge plekken zijn zon beschenen verhoogde stukjes, zoals heuveltjes of ander bodemreliëf. Maar ook vlakke grond kan al waardevol zijn, vooral als de vegetatie een open structuur heeft, waardoor veel zon de bodem bereikt. Een open vegetatiestructuur wordt bereikt door maaisel goed af te voeren (of met begrazing) en door de grond niet met zware machines te betreden.

- Onze gemeente Haarlemmermeer heeft vooral kleigrond. Heeft het daarmee zin om te sturen op bijen die in de grond nestelen?

Zeker, ook in kleibodems graven bijen hun nesten. Er zijn zelfs tientallen soorten die vooral op kleibodems voorkomen.

- Heb je bijvoorbeeld in een woonwijk ook niet al heel veel herkenningspunten? Zijn menselijke elementen ook herkenplekken voor bijen? Denk bijvoorbeeld aan de hoogspanningsmast?

Menselijke herkenningspunten zoals gebouwen en straten kunnen inderdaad ook gebruikt worden. Uiteraard moet er altijd een natuurlijk begroeid deel zijn om als leefgebied te dienen.

- GroeneBuurten werkt in de grote stad, in heel versteende buurten. Wat kunnen we concreet doen om daar meer structuurelementen aan toe te voegen?

Ik zou daar vooral beginnen met een voldoende oppervlakte aan groen, om te voorzien in de voedsel- en nestplekken. Vervolgens gelden dezelfde principes: probeer zo veel mogelijk te variëren met hoogtes van de kruidige en houtige vegetatie en voeg kleine elementen toe als dood hout (dit kan ook functioneren als bijv. bankje).

- klopt het dat meer dan 70% van het voedsel voor bijen van struiken afkomstig is?

Dat is erg moeilijk te kwantificeren. Bomen en struiken bloeien heel massaal, maar vaak wel kort. De hoeveelheid stuifmeel en nectar van bomen kan dus enorm zijn, maar er zijn ook veel bijen gespecialiseerd op bloemplanten.

- Hoe krijg je beheerders zo ver dat ze gefaseerd maaien en ook in de winter wat laten staan zonder dat de kosten de pan uit rijzen?

Dat zal per situatie verschillen. Werk waar mogelijk met gecertificeerde aannemers, zoals Kleurkeur, die kunnen meedenken in het kostenplaatje.

- Is water, drinkgelegenheid, ook essentieel?

Nee, voor wilde bestuivers is water om te drinken irrelevant. Er zijn wel veel zweefvliegen waarvan de larven onder water leven. Daarvoor zijn een goede waterkwaliteit en structuurrijkdom onder water van meerwaarde.

- Is er al iets bekend over de impact van de aziatsiche hoornaar? Ik heb hier een bloemenweide en de latere metselbijen heb ik niet meer gezien, wel heel veel Ah (8 nesten weg gehaald binnen 100 meter van mijn bloemenweide waarvan 2 in mijn eigen tuin)

De Aziatische hoornaar eet insecten, waaronder veel honingbijen. Ze zullen ook weleens wilde bijen vangen, maar vermoedelijk heeft dat meestal geen grote impact op populaties.

- In hoeverre moet je Honingbijen weren/negatief adviseren?

Honingbijen maken gebruik van hetzelfde voedselaanbod als wilde bestuivers. Gezien het landschap steeds bloemarmer wordt, kan dit een probleem vormen. Onderzoek wijst uit dat er inderdaad sprake is van voedselconcurrentie. Zie voor meer informatie www.bestuivers.nl/concurrentie

- In hoeverre kunnen mensen met balkons een bijdrage leveren aan bijenlandschap, wat is de maximale hoogte waarop he nuttig kan bijdragen

Bijen bezoeken zelfs de hoogste balkons. Er zijn waarnemingen van hommels die bloemen bezoeken op daktuinen of de bovenste verdiepingen van flatgebouwen!

- Hoe storend is de wijziging van herkenninsgpunten en wanneer in het jaar kan je het beste wijzigingen uitvoeren als het niet anders kan?

Dit kan zeker storend zijn, bijvoorbeeld voor hommels die wekenlang een nest op één plek hebben en met alle werksters ingesteld zijn op de herkenningspunten in de omgeving. Herinrichting kan het beste in de winter.

- Met betrekking tot pesticiden, moeten of kunnen er ook buffers tegen inwaaien pesticiden?

Pesticiden kunnen inderdaad door wind of water verplaatsen. Buffers kunnen daarbij helpen, maar als er bloemen in staan die door bestuivers bezocht worden, vormen ze alsnog een risico.

- Is er een handleiding over maaibeleid voor gemeenten

Er is een folder over de kosten en baten van bijvriendelijk beheer, gemaakt door de Bijenlandschappen: Bijvriendelijk-beheer-brochure-10-digi.pdf

- Bij voedselrijke grond is er een eerste fase van maaien en hooien - met de nadruk op veel afvoeren - dan wil je niet teveel laten staan? of ook in die fase maar deels maaien?

Ja, ook dan zou ik faseren aanraden. Er wordt weleens gezegd “Er leeft daar toch niets, dus je maait ook niets kapot”, maar ook rijke vegetaties hebben een fauna. Zelfs in de meest voedselrijke graslanden leven tal van kleine dieren als spinnetjes, rupsen, vliegen… Door gefaseerd maaien worden dieren gespaard en ontstaat ook meer variatie.

- Hoe weet je zeker dat plantmateriaal autochtoon is? Sommige sites claimen dat, maar betwijfel of dat wel terecht is.

Dit is niet mijn specialisme, maar er zijn vast certificeringen.

- Zijn er lijsten van kleine structuurelementen per kleinschalig landschapselelement beschikbaar? bijv welke goed/het beste kan je toepassen op keringen/dijken/kades? Idem voor steile of flauwe oevers?

Ik weet niet direct een concrete lijst, maar bijvoorbeeld onder Basiskwaliteit Natuur worden wel handleidingen ontwikkeld voor het aanbrengen van meer variatie.

- Is de concurrentie met honingbijen significant dat er ingegrepen moet worden in het aantal bijenkasten?

Honingbijen maken gebruik van hetzelfde voedselaanbod als wilde bestuivers. Gezien het landschap steeds bloemarmer wordt, kan dit een probleem vormen. Onderzoek wijst uit dat er inderdaad sprake is van voedselconcurrentie. Zie voor meer informatie www.bestuivers.nl/concurrentie